

Сёнтёру сулэ

1930 сулхи ноябрён
1-мёшёнчен тухать

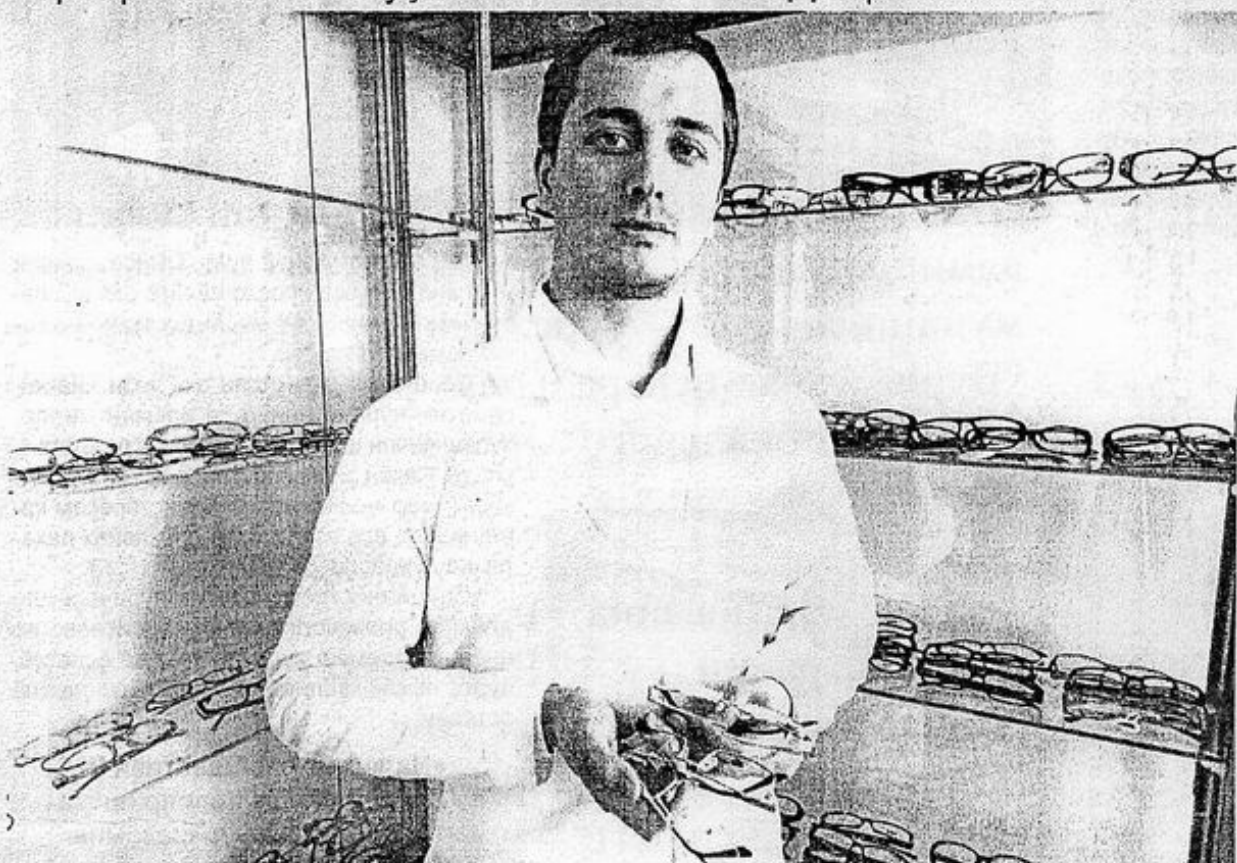
сайт адресё: www.put-pobedy.cap.ru

электронлă адрес:
print@vurnar.cap.ru

ВЪРНАР РАЙОН ХАҢАЧЁ • 2013 сул • пуш /март/ уйăхён 2-мёшё • шăмат кун • 24-25 /10652/ № • Хакё ирёлкё

Куш лайăх куртăр-и?

Върнар поселокёнке уса́лнă ОПТИКА ГРАНД сире хапăлласа кётет

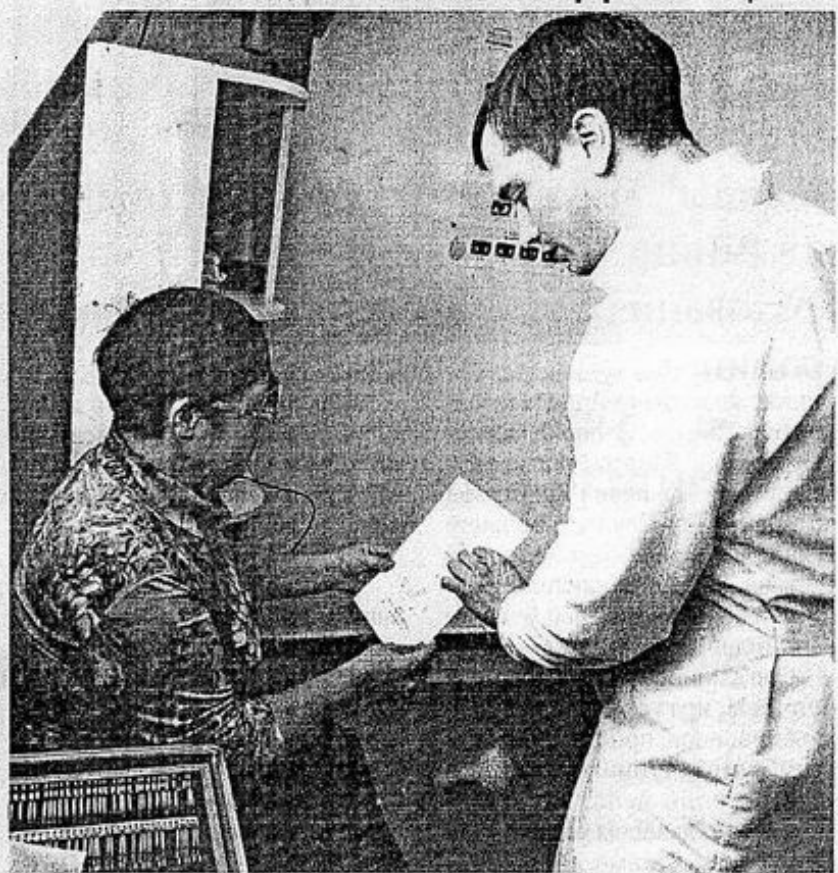
ОПТИКА ГРАНД – Чăваш ен рынокёнке 15 сул. Куслăхсене ГОСТ ыйтнă пек чи сёне технологиллэ оборудовани пулăшнине хатёрлессё. Кунта тăрăшакан оптиксем, оптометристсем Раçсейри чи сумлă вёрену заведенийёсенчен пёринчен – Санкт-Петербургри медицина электроникин тата оптика колледжёнчен – вёренсе тухнă. Хайсен ёсне тўрре кăмăлла, яваплăха туйса пурнăслассё.

- Енчен те халё те 2 куслăх-па – сыва́хрине тата аякрине кăтартаканнисемпе – уса́ курта́р пулсан;
- енчен те куш шывлансан тата хёвел сутинчен ывăнсан;
- енчен те компьютерпа ёсленё чух куш хўтлэхсёр юлсан;
- енчен те санталăк пăсăлнă вăхăтра тата тёттёмре транспортпа сўренё чух куш япăх курсан;
- енчен те операци хыссăн

реабилитаци куслăхё кирлэ пулсан;

- енчен те куслăха контакт линзипе ылмаштарма шут тытсан;
- енчен те куслăх тата контакт линзи туянмалла пулсан;
- енчен те куша хăвăрт тёрёслеттермелле-тёк;
- енчен те эсир куш тёсне улăштарасшăн пулсан

тўрех **ОПТИКА ГРАНД**а васкăр.

Пысăк квалификациллэ специалистсем – оптик-консультантсем, оптометристсем, врач-окулистсем – сирён мён пур ыйтăва тивёстерёс. Оптикăра тёрлэ куслăх харшисем, контакт линзисем, растворсем, ытти аксессуарсем нумай.

Раçсейри, Китайри, Корейăри, Францири куслăх линзисене туса кăларакан чи лайăх фирмăсемпе ёслетпёр. **ОПТИКА ГРАНД**ра «Премиум класс», «Эконом класс» йышши куслăх линзисем те пур. Е тепёр майлă каласан куслăх линзисене тёрлэ хакпа туянма пулат.

Кантак сёнке тăрăшма-стпăр. Мёншён тетёр-и? Çак тата ытти ыйтусене консультантсем хуравлёс. Хальхи вăхăтра акци пырать. Куслăх харшисен пёлтёрхи коллекцине 50 процент таран йўнетрёмёр.

Куша тўлевсёрех тёрёслессё.
Эпир сире çак адрес-па кётетпёр:

**Върнар поселокё,
Советски урам,
41-мёш сурт, 3-мёш хут
(универмага хирёс).
Т. 89623218246.**

ЛЮКС ОПТИКА

чтобы лучше видеть

- Индивидуальное обслуживание и гибкая система скидок

- Ремонт заушников и пайка очков

Адрес: п.Вурнары, ул.Сеспеля, 15 (напротив магазина «Надежный»). Т. 89026615533. www.luxoptika.ru

В оптике имеется **КАБИНЕТ ОКУЛИСТА.**

Прием ведет врач-офтальмолог
Константинова Валентина Арсентьевна.

- Изготовление очков любой сложности
- Контактные линзы
- Качественные солнцезащитные очки
- Бесплатная компьютерная диагностика зрения

ЛЮКС ОПТИКА в Вурнарах

ЛЮКС ОПТИКА – первая сеть марочных магазинов оптики в Чувашии, работающая с 1997 года. Не так давно мы открылись в поселке Вурнары, напротив автовокзала, по адресу: ул. Сеспеля, д.15, 1 этаж, для удобства покупателей. На протяжении всех 15 лет современные оптические магазины фирмы, предлагающие качественные услуги и продукцию, открыты в городах Чебоксары, Новочебоксарск, Канаш и в селе Батырево. Здесь можно комфортно проверить зрение, подобрать оправу и линзы, заказать очки, приобрести контактные линзы, средства ухода и сопутствующие аксессуары оптики.

Опытные врачи-офтальмологи, оптометристы проведут бесплатную компьютерную диагностику, а консультанты помогут вам сделать правильный выбор.

С момента основания нашим главным преимуществом был и остается индивидуальный подход к каждому покупателю. Наша цель – сделать так, чтобы покупатель ушел довольным. То есть не просто продать ему очки или линзы, но еще и провести квалифицированное обследование, без которого невозможно подобрать средства коррекции. Для этого в нашем специализированном оптическом магазине работает современное медицинское оборудование, а также авторефрактометр. Очки любой сложности изготавливаются на станке с компьютерным программированием быстро.

Создана система накопительных скидок для постоянных покупателей, представляются скидки для льготных категорий граждан на изготовление очков и услуги врача-офтальмолога, осуществляется гарантийный и последующий ремонт всех видов очков.

В нашем специализированном магазине оптики вы найдете всевозможные оправы всех видов. Мы также представляем вам большой выбор доступных по цене очковых линз: фото-

хромных, астигматических, в том числе известных марок Carl Zeiss, Hoya, Kodak. Вы можете быть уверены в их высоком качестве.

Можно приобрести фирменные солнцезащитные очки или же изготовить по индивидуальному заказу, установив в медицинскую оправу качественные солнцезащитные линзы со 100%-ой защитой от ультрафиолета. Самое главное в солнцезащитных очках – качественные фильтры, которые берегут Ваши глаза от солнечных лучей. Все наши очки гарантируют Вам надежную защиту. Наши консультанты расскажут вам, что не любые солнцезащитные очки одинаковы, что очень важно обращать внимание на качество установленных линз.

Защитите свои глаза, глаза детей и пожилых людей. Очки – это проше и приятней, чем длительное лечение или операция. Солнцезащитные очки – не только модный аксессуар, предмет имиджа, это необходимая вещь для защиты здоровья.

**Проверьте ваше зрение!
Приходите, выбирайте, заказывайте!**

Мы расположены на улице Сеспеля, д.15, 1 этаж, напротив автовокзала. Работаем с 8 до 18 часов без выходных. В субботу и воскресенье – с 9 до 14 часов.

МАРТАН 31-мёшёнчен район хаҗатне

2013 сулхи иккёмёш сур сул валли пёлтёрхи хакпах сырантарассё: почта урлă илсе тама – 199 тенкё те 80 пуспа, редакция килсе илмелле – 120 тенкёпе. Вулакансене пёлме: Раçсей Почти кăсалхи иккёмёш сур сулшăн почта тивёстерёвен сёне тарифсене сирёплетнё. Çавна май апрелён 1-мёшёнчен «Сёнтёру сулэ» хаҗата почта урлă сыранса илме 212 тенкё те 10 пус тўлеме тивет.

ÇАНТАЛĂК

Вырсарни кун	Тунти кун	Ытлари кун	Юн кун
03.03	04.03	05.03	06.03
кăнтăрла -10	-13	-12	-13
сёрле -17	-15	-16	-13

«Метеонови» ИА информацилă тарăк.

Кашни киле – ашә тата хәтләх

Юлашки сүлсенче халәх пластик чүречесене ытларак камәллама тытәннәран вәсем пирән пурнаса сирәппән кәрсе ырнасрәс. Пластик чүречесемпе алаксен рынокә паян сав тери пуян пулин те, туянакан чи малтанах продукци пахаләхне тата хакне (тәрәсрәх каласан, вәсен шайлашәвнә) шута илет. Мәншән тесен вәл, укса тўленә май, хәйне лайәх пахаләхлә таварпа тивәстәрессе кәтет.

Савәнпа та район сыннисем «Надежда +» общество сәнекен чүречесене суйласа илнинчен ним тәләнмелли те сук. Клиент камәлне тивәстәрессине мала кәларса, «Надежда +» «лайәх пахаләх, хәтләх-илем тата пысәк мар хак» тәп шухәшпа әслет. Чүрече рынокәнче чылай сүл хушшинче сәнесе илнә ят-сума «пахаләх сынчен манса, шутшән тата тупәшшән» кәна әслесе сүхатма васкамасть.

Конкуренци вәйлә аталаннә тапхәрта «Надежда +» общество паянхи пурнаса тан утат. Сәнә материалсем, сәнә технологи-сем тухса пынәсәмән вәсене чи малтан әсе кәртет. Халәх технологи пластик чүречесене сире кирлә пек, сүрт-пўләм уйрәмләхне кура хәт мәнле вариантпа тума май парат. Иәлтах хупнисем, пәр е темиңе пайә уәла-каннисем, форточкәллисем, икә еннелле уәлса хупәнаканнисем тата ытти тәрли – пәтәмпәх клиент камәләнчен килет. «Надежда +» чүречесемпе алаксен производствинче уә куракан пластик профильсем хушшинче те кашниех хәйне камәла каяканине суйласа илме пултарат. «Rehau», «Brusbox», «Salamander», «ARtec», «Novotex» тата ыттисем – пурте пахаләхне вәхәт кәтартнә, клиентсен пысәк хакләвәле паллә профильсем.

Тәрәсипе, кунта чүречесене уәштар-ма пите меллә те ансат. Сирән профиль тәснә, стеклопакетсем миңе сийлә пулмал-лине тата конструкци вариантне паләртмал-ла кәна. Ытти пәтәмпәх аста специалистсен аллинче пул: чи малтанах киле (е учре-дени-организацие) пырса чүречесене виңсә, сирән заказ тәрәх вәсене вәхәтра хәтәрлесе кәларәс, хәвәра меллә вәхәтра кўрсе килсе ырнасрәс парәс. Чүречесене, сәмах май, сүлталәкән хәт хәш тапхәрәнче те, 20 гра-дусран сивә мар пулсан, пахаләхлә лар-тасәс. «Сезон мар» чух уәштарни, тәрәсипе, сирән енчәкшән тәкасәртарах та. Сәк вәхәтра ирттерекен акци йәркипе самай йүнәрехпе заказ пама май пур. Ытти чухне скидкәсен виңи заказ каләпәшәнчен килет. Харәсах нумай чүрече е алак ларттаракан-сене – уйрәм сәмәлләхсем. Кунсәр пүсне кашни заказ паракана пәчәк парне – термо-метр – кәтет. Сәпла фирма клиентсене хәй-

не шаннәшән тав тават.

Хакә төнәрән, ку енә те «Надежда +» общество пурин камәлне тивәстәрме хәтәр: экономкласс ушкәнне кәрәкәннисәнчен пу-ласа хаклә профильпе тата фурнитурәпа уә курса туса кәларнә чүречесем таранах сәнет. Кунта тимлекәнсем: «Клиент камәлә пирәншән – саккун. Кашиниле уйрәммән әслетпәр», – тәсәс. Каләпәр, сүртпа йывәс чүречесем тахсанах сәрәшнә, сүркаланса пәтнә пирки сивә сәнталәкра сил ылаять е тата сүмәр кәрсе аптратат, урамри шәв-шав чәрмантарат. Анчах вәсене харәсах уәш-тарма укса-тенкә ситмест. Сәкә пачах та пә-шәрханмалли сәлтав мар. «Надежда +» пу-ләшнине эсир чүречесене сәнәрән ларттар-са паянах хәтләхне тата ашәра пурәнма пул-таратәр, тўлевне вара темиңе уйәхран татса

пәтерме юрат. Клиент суйласа илнә банк урлә кредит киләшәвә тума та май пур.

«Надежда +» район сыннисене сәнекен тивәстәрүсем анлә. Сәмахран, специалист-сем пластик профильтенех тәрлә конструк-циллә алаксем (сав шутра тәрлә тәслә то-нировкәпа та) хәтәрлесе ырнасрәс

парасәс. Сүлла хурт-капшанкәсем пўлөме вәсәс кәрәссинчен хўтәлекен москит сеткә-сене уйрәммән туянассипе те нимле чәрмав сук. Сутура тәрлә йышши сәндвич-панель-сен, хваттере-сүрта илем кәртмелли (отдел-ка) материалсен, пластик чүречесемпе алак-сене тасатса тирпейре тытмалли ятарлә на-

борсен ассортимәнчә пуян. Сынсем кашни япалана шыраса сүресе вәхәта сая ямасә-рах мән кирлине пәр ырантах туянма е за-каз пама пултарасәс.

Сәнә чүрече лартсан акә унән аякки-сене те, чүрече анине те илемлетмелле, тулаш енчен шыв юкса анмалли тумалла т. ыт. те. Сәкән сынчен шутласа та пүса ватма кирлә мар – «Надежда +» мастрәсәс кир-рек мәнле әсе эсир ыйтнә пек, лайәх пах-аләхпа пурнәсәсәс.

Специалистсем пластик чүречесемпе алаксен производствинче, строителство енә пәрремәш сүл мар үсәмлә әсләсәс, пурте пысәк квалификацияллә тата опыллә асасем.

«Надежда +» обществән (Н.Т. Петров уйрәм предприни-матель) пластик чүречесемпе алаксем туса кәларакан цехә Вәрнарти автовокзал сывәхән-че, «Надежный» лавккана хирәс ырнаснә.

Адресә: Вәрнар поселокә, Сәслә урамә, 15-мәш сүрт. Ыйтса пәлмелли телефонсем: 2-61-00, 89051997993.

И.ЯКОВЛЕВА.

Патриотизм әсә кәтартуллә

ЫРА ТӘСЛӘХ

Калининәри вәтам шул коллективән сәрпа патриотизм әснә пәр үстәрмесәр чи пысәк хак памалла. Анәслә кәтартәвәсене директор пўлөмәнче, классенче, ачасенче хәйсенче упранакан кубок-парнесем, грамота-дипломсем аван сирәпләтәсәс. Районта, республика-ра, халә Рәсәйре те әнтә кунти кадетсен сәнтәрүсә-класне лайәх пәләсәс.

Кунашкәлли ытти шулсенче сук – кашни класс патриотизм про-фильлә: кадетсемсәр пүсне моряк-сен, пограничниксен, десантник-сен класәсем пур. Сәкә сүлтен

хушнине кәна пулса пымасть, ача-сен хәйсен интересәсем пысәк. Кашни класс хәйән историне пу-сартни ытти шулсенче сав тери сай-ра пул. Кунта вара пәрремәшсем те, вуннәмәшсем те хулән альбом-семпе мухтанма пултарасәс.

Класс историйә шулта иртнә спортпа массәллә оборона уйәхлә-хәнчен те чылай сән үкәрчәкпе пу-ялланнә. Калининәра ун йәркипе сине-синех тәрлә мероприятисем иртнә.

Шулта запасри офицерсемпе В.Л.Опаринова тата А.Б.Шорни-кова, А.Е.Мингаева, С.П.Чернов салтак-афганецпа тәл пулусем йәркелән.

Виңем кун вара пәтәмлетүллә мероприятие хәрушәрләх органә-

сен ветеранәсем хушәнчәс. От-ставкәри полковник Ардалион Фе-дорович Павлов, Валерий Павло-вич Кошкин запасри полковник, Владимир Яковлевич Капитонов полковник ку шултан вәренсе тухнә. Евгений Александрович Паршин запасри подполковник – Рәсәй Геройән Николай Бударин-нән ентешә.

Сәр сыннисем классенче тәл пулусем ирттерчәс, сәршыв хўтәлевсисен професийә сав тери сумлә пулнине каларәс. «Тәләнмелле әслә, чәрә ача-сем», – терәс вәсем кәсән әрура патриотизм туйәмә вәйлә ата-

ланнине паләртса. Ачасен те кәсәкләнәвә вәйлә пулчә. Вәсем пысәк хәнасенчен кәкәрәсем сынчи наградисем сын-чен ыйтса пәлчәс, Валерий Кош-кина Ардалион Павловән сәвви-сене вуласа тәләнтерчәс.

Спортзалта иртнә савәнәслә линейкәра пәтәм шул кулсә сем-мипе Рәсәй тата Чәваш Гимнәсе-не янәратрә. Сәкә та патриотизм палли мар-и? Яланхиллех сәршыв Ялавәсем мәнаслән вәлкәшрәс, классем хәйсен пултаруләхәпе са-вәнтәрчәс. Чи пултаруллисем хә-насенчен парнесене тивәсрәс.

С.ЧИКМЯКОВА.

Лайах енне улшанё-ши?

Патшалах структурисенче «Почта ҫыханавё ҫинчен» ҫенё саккун проектне тишкерёс ёс пырать. Каман интересёсене тёпе хывё-ха ҫак саккун? Ана йышансан Раҫсей Почтине мёнлө-рех ҫенёлөхсем кётёс?

Почтовиксен шуахшөпө, саккун проекчө вёсен ёснө лайах енне улшартмё. Наци почта операторёсене пулашас ыранне Раҫсей минфинё ыйтнөпө саккуна хатёрлөкөсөм почта такакёсене саплаштарни ҫинчен калакан пункта каларса пәрахнә.

Хальхи вәхәтра почта ҫыханавё универсалл тивёстерёвёсем патшалах ҫирёплөвё тарифсөм тәрах пурнаҫланасҫё, хаксем, шел те, тивёстерёсен расхутне

саплаштараймасҫё, патшалах вёсене туллин компенсацилемест. Ку таранччен сүлсерен тивёсёкен субсиди виҫи 6 млрд тенкёпө танлашть, ытти 13 миллиард тенкө яхән такака предпритин хайён саплаштарма тивет.

«Клиентсем пирёнтен тивёстерё пахаләхё тата хавәртләхё үсөсө кётөсҫё. Раҫсей Почти сервисе лайахлатма тата ҫынсен ыйтәвнө май пур таран пурнаҫлама тәрашть-ха, анчах предпритин ҫакан валли укҫа-тенкё нөпөпө те ҫитмөст, — пөлтөрчөс саккун проекчө пирки Раҫсей Почтин Чаваш енри филиалёнчен. — Ёслөсө илнө мөнпур укҫан 70 процөчө шалу ҫинө каять. Шупашкарта канә ёс укҫи пөчөк пулнаран почта уйрәмөн кашни иккөмөш операторё улшанчө. Кунсәр пуҫне, филиал ялсөнчи уйрәмсене те — вёсенчен нумайашё такаклә — тыт-

са тәрәт. Халиччен вёсене сыхласа хаварма май килчө, анчах ыран патшалах пулашавёсөр мөн пуласине калама йывәр. Енчен те бюджетран укҫа-тенкё куҫармасан предпритин мөнпур такака хайён саплаштарма тивет. Эппин, пирён почта уйрәмөсене ҫенетөсси, юсасси, инфраструктурине улштарасси, шаләва үстерөсси пирки нумайлә-ха манма тивет».

Хальлөхө уҫамлә хурав ҫук. Правительство хәш варианты суйласа илмелли пирки иккөленет: е малашләхсәр почта уйрәмөсене паләртнә тарифсөмөпө тытса тамалла, е почта операторён никөсө ҫинчө коммерци предпритине аталантармалла? Почта ҫыханавё тивёстерёвөсөмөпө уҫ куракан нумай миллионлә аудиторийё ҫак ыйтәва татса парасса кётөт.

О.ИВАНОВА.

Хөллөхөи стартра

Кайри Тукай ялөнчи ҫынсем пёр пысак ҫемьери пек пурнаҫсё. Акә Ҫөршыв хүтөлөвҫин кунөнчө ача-пача та, ҫамрәксөмөпө ватә ҫынсем те хөллөхөи старта йышлән пухәнчөс.

Малтанах Николай Тельманович Петров уйрәм предприниматель парнисене ҫенсө илөссишён биатлонистсем тупашава тухрөс. Ку ял ҫыннисөмшөн ҫенё амарту. Апла пулин те дистанцинчө вёсем сухалса каймарөс. Ҫәмәл мар тупашура Ҫөрпелти ватам шкулта вёренекенсем ҫав тери ҫивөч пулчөс. Вёсем хушшинчө Максим Коршунов, Надежда Максимова, Елена Николаева, Люда Максимова хайсен хастарләхөпө паләрчөс. 7-мөш класра вёренекен Артем Максимов вара чи пултарулли пулчө.

Хыҫҫән ҫуран чупассиөпө амартрөс. Кунта та шкулта вёренекенсене ҫитөкөнни пулмарө. Сергей Николаев — чи пултарулли, чи асли — 75 ҫулхи Иван Михайлович Михайлов.

Амартусен хөрүллө саманчө винтовкәран төл перөсөпө иртрө. Тупашава 30-ән ытла хушшәнчөс, маттуррисөм — Владимир Григорьев, Иван Николаев, Зинаида Максимова, Альберт Журавлев, Иван Михайлов. Футбол никәм ҫөнтөреймөннөпө вөслөнчө.

Ҫөнтөрүҫсөне грамотәсөмөпө дипломсөмсөр пуҫне төрлөрен парнесөмөпө ҫысларөс. Интереслө вайәсөне ирттермө «Совет офицерөсен Союзө» общөствән Вәрнарти уйрәмө тата Ҫөрпел ял администрацийё пулашрөс.

Н.ВАСИЛЬЕВ.

Кайри Тукай.

«Вёри йөрпө» ярса илнө

Тунти кун полици ёсчөнөсөм Малти Ишекре ыранти автопаркран металл япаласөм, запас пайсөм вәрлама хатёрленнө виҫө ҫынна ҫулса илнө. Виҫсәшө те — ют районта пурнакансөм.

КРИМИНАЛЛАХРОНИКА

Полицейскисөм Малти Ишекө ҫүрҫөр иртсөн, машинәпа трактор паркөнчө такам вәрттән тустарни ҫинчө: пөлтөрсөн, килсө ҫитнө. Ҫак вәхәтра преступлени ыранөнчө никәм та пулман, анчах аләк умөн-

че илсө тухма хатёрленө япаласөм (урапәсөм т. ыт. те) купаланса ыртнә, «каҫхи ханасөн» пәрахса хаварнә машини те мән ҫултан инсөх мар ларнә. Ахәртнөх вөсөм, шиклөсө үкнөскөрсөм, хавәртрах ҫывәхри вәрманта тарса сухалма васканә.

Вёсенчен пөрне оперативлә ушкән «вөри йөрпө» түрөх ярса илнө. Иккөшнө вара вәрманта шырама тивнө, анчах вёсөне те аләран вөсөртмөн — полицейскисөне пулашма тепөр ушкән килсө ҫитнө хыҫҫән ҫийөнчөх тытса чарнә.

И.СЕРГЕЕВА.

Кәрлач уйахёнчи кәтартусөм

1. Уҫа куракан 100 гектар ҫөр пуҫне сөт туса илнө (центнерпа). 2. 2012 ҫулта туса илнө. 3. Кашни ёнөрен сөт суса илнө (килогрампа). 4. 2012 ҫулта сөт суса илнө. 5. Уҫа куракан 100 гектар ҫөр пуҫне аш-какай туса илнө (центнерпа). 6. 2012 ҫулта туса илнө. 7. Майракалла шуттра ыльах йышө. 8. 2012 ҫулта пулнә. 9. Савакан ёнесөн йышө. 10. 2012 ҫулта пулнә. 11. Ҫыснасөн йышө. 12. 2012 ҫулта пулнә.

	103,4	91,8	444	435	5,0	5,1	717	714	300	300	—	2
«Янгорчино»	72,4	69,3	393	376	7,0	2,3	876	892	285	285	—	—
К.Маркс ячөллө	45,2	42,5	248	233	1,0	2,3	465	470	200	200	—	—
«Брөневик»	30,5	27,2	448	426	1,5	—	248	250	75	70	—	—
«Мураты»	30,1	30,0	258	257	3,3	0,5	167	161	100	100	—	—
«Хорнзор»	25,7	27,8	284	308	—	4,8	432	479	170	170	—	637
«Кольцовка»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Вәрнарти аш-какай комбиначө	24,9	22,7	362	357	23,2	20,6	1829	1440	500	460	14904	11763
«Пөбөдө»	24,6	25,8	258	270	—	4,3	442	436	135	135	—	—
«Знамя»	20,1	19,9	241	238	2,5	0,9	322	332	135	135	—	—
«Юнтапа»	7,9	9,0	92	97	1,6	1,8	323	338	143	155	—	—
«Феникс»	4,9	8,0	63	113	0,4	—	308	358	178	180	—	—
«Агрохмель»	6,2	15,9	157	359	4,8	11,7	168	252	66	83	—	—
«Гвардеец»	—	—	—	—	—	0,1	—	10	—	10	—	—
«МТС»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	980	920
«Луч»	—	—	—	—	10	23,2	—	—	—	—	—	—
Районөпө	23,2	23,1	298	296	7,3	6,8	6326	6166	2305	2303	15903	13369
В.Яковлев ф. х.	—	—	498	—	—	—	44	—	30	—	—	—
И.Сергеев ф. х.	—	—	430	—	—	—	56	—	20	—	—	—
С.Лукина ф. х.	—	—	380	—	—	—	35	—	11	—	—	—
А.Козлов ф. х.	—	—	355	430	—	—	48	18	22	10	—	—
М.Тарасов ф. х.	—	—	193	190	—	—	15	21	15	10	—	—

ҪИВӨЧ ЫЙТУ

Хаяр шәршә астан сарәлать?

Кәҫал ҫил ытларах хөвөл тухаҫ енчен вөрөт. Пирө, Вәрнарти Мелиораторсен урамөнчө пурнакансөне, ҫав енчен килөкөн хаяр шәршә шутлатарма тытәнчө. Малтан январь вөсөнчө килсө хупларө. Иртнө уйахра вара ҫунәк шәрша виҫө-тәватә хутчен туйрәмәр. Вәл шәмәт кунла ырсарни кун, 16 — 17-мөшөсөнчө, каллөх сарәлчө. 22-мөшөнчө ҫак нөрсөр шәрша ҫывәхри ялсөнчө пурнакансөм те туйнә терөс.

Эпир пөлнө тәрәх, хөвөлтухаҫ енчө посөлокән тасатмалли сооружөннөсөм тата «Август» фирмән Вәрнарти филиалён производсөвө каяш-ёсөне тирпөйлөкөн ҫөхө ырнаҫнә. Ҫак хаяр шәршә ҫалтавө пирки тивөслө органсөм хаҫат урлә пөлтөресө кётөтпөр.

Мелиораторсен урамөнчө пурнакансөм.

Юбилей сүлөнчө

Мән Явәшри Ф.И.Ашмаров ячөпө хисөплөкөн ватам шкул юбилөе хатёрленөт. Вәл 1893 ҫултан ёслө пуҫланәранпа 120 ҫул ҫитөт. Уява ноябрь пуҫламәшөнчө пуханасшән. Пөлү тата Учитель кунөсөне ҫав ятпа ҫысланә. Ылтән көр уявөнчө савәннә. Ашшө-амәшөсөне прәҫник туса панә. Ҫөнө ҫултан вара пөтөм йышпа таван Ҫөршыв хүтөлөвҫин куннө хатёрлөмө тытәннә. Ҫулленхиллөх, ҫар ваййисөн смотрөне Мускавран Э.В.Васильев полковник килсө ҫитрө. Пулас салтаксөмөпө космонавтсөм парада ана хайсөн пултарулахнө туллин кәтартрөс. Кәҫал ку мероприяте 2-мөш класрисөм те хастар хушшәннә. Кашни отрядән хайён тумнө-форминө кәтартмалла, стройра харәссән утмалла, командәсөне уставрилө пөр тикөс пурнаҫламалла, строй юрри янраттармалла т. ыт. те. Вунә ҫынлә журюи тата куракансөне (школа ҫарпа тыл ветеранөсөне те чөннө-ҫкө-ха) хайхи кәҫөннисөм — 8-9 ҫултисөм те хытә төлөнтөрчөс, ҫар форминө хайсөне манерлө шутласа каларниөпө 1-мөш ыраана шәпах 2-мөш класс йышәнчө. 8-мөшөнчөсөн отрядчө хавәтлә сатур юрәпа мала тухрө. Асләраххисөм хәт паянах ҫар ретнө тама хатөр. Чи лайах командир ячө 9-мөш класри Маргарита Никифорованә тивөсрө. Эрик Васильевчө никама та наградәсәр хавармарө, пөтөмөшлө саламнө ҫөнтөрүҫсөне тепөр хут кашнинө алә тытса Хисөп грамотисөм, парнесөм тыттарниөпө ҫирөплөтрө. Учительсөн йышөнчө М.В.Ломоносов ҫуралнәранпа 300 ҫул ҫитнө ятпа каларнә медалө илөкөсөм те пулчөс. Пөлтөртөнчө хайён те наградәсөм ҫылай хушәннә, запасри полковникән пархатарлә миссинө вунә хутчен Тав хучөпө. Дипломпа, Хисөп грамотиөпө асәнмаләх паләртнә. Вөсен шутчөнө Мускав правительстви, «Северсталь» акционерлә общөство, ЧР Патшаләх Канашө, ЧР Вөрөнтү министрстви, ЧР Ҫар комиссариачө. «Ҫөнтөрүҫ-

ёсен маршө» проекта пурнаҫланәшән, ҫарпа патриотла воспитани ёснө пысак түпө хывнәшән...

«Сириус» пөлтөр ҫамрәк космонавтсөн Раҫсейри отрядөсөн 7-мөш слөтөнчө Шуршәлта пулчө. Явәшсөн ачисөм: Леонид Федоров, Тимур Ильин, Лидия Фомина, Надежда Макарова унтан төрлө наградәсөмөпө таврәнчөс, «Шыравҫа» категориллө квалификация тивөслө пулчөс. Лилия Владимированә чи асләрах «Ҫәлтәр» категориөпө ҫысланә.

Шкул коллективөнчө паян 126 вёренекөн, 20 учитель, 10-ән — тивөстерө ёсчөнөсөм. Пурте пөр пулса, ноябрь төлнө хайсөн летописнө хатёрлөсҫө. Унән пысакрах каләпәшнө фотоматериал йышәнәт. 1980 ҫултанпа ватам шкул шучөпө 527 ҫын вөрөнтөсө каларнә. Ҫав хушәра: профессорсөм — наука докторөсөм, ҫарпа флот офицерөсөм, ял хуҫаләхөн тава тивөслө ёсчөнөсөм, тава тивөслө артистсөм, Шупашкарти, Ҫөнө Шупашкарти ватам шкулсөн директорөсөм... Коллектив (ачасөм, учительсөм) районти, республикари смотрсөне, конкурсөне активлә хушшәнәт. Пөлтөртөнчө наци проекчөсөн икө конкурсөнчө ҫөнтөрнө. Шкулта ветерансөн Пөтөм Раҫсейри Хисөп Көнөкинө көртнө, Аслә Ҫөнтөрү ялавөн чән дубликачөпө наградәланә. Учительсөм ҫиччөн пөррөмөш квалификацияөпө, ҫултән аслә категориөпө ёслөсҫө. Пултарулаха хәпартма тата ытисөне кәтартма төрлө майсөм шыравҫө, тупасҫө. «Халәх шкулө» журналән пөлтөрхи 4-мөш номерөнчө директор Надежда Петровна Федорова «Верить в удачу, успеха во всем добиваться» статья, ыраҫ чөлхипө литературинө вөрөнтөкөн Зоя Петровна Казакова «Шкул юратуран пуҫланат» тишкерү пичөтленө. Таван ҫөре ҫитсө курнә хуравшө, мән вара хам енчөн шкулән ҫывәхшөн юбилейчө ячөпө литература конкурсө ирттермөшкөн каласҫа таталма май тупәнчө.

М.ВАСИЛЬЕВ.

Пирө чума кирлө мар

Ку чир ҫинчен нумай ҫырасҫө, телевизорпа та кәтартасҫө. Африка чуми — питө хавәрт сарәлакан хәрушә инфекци чирө шутланат, вәл килти хушма хуҫаләхри пур үсөмри ҫыснасөне тата хир ҫыснасөне ерөт, 7–10 кун хушшинчө вөлөрөт. Чирлө ыльаха эмөсөмөпө сыватма ҫук. Прививка тумә ятарлә вакцина та тупайман-ха. Чирө пуҫараканө — вирус — төрлө температурна ҫатәмлә. Тәпәра та, ҫөрнө тислөкрө те упранат. Ҫавәнпа та ҫыснасөн усал чирө султалакән кирөк хәш вәхәтөнчө те сиксө тухма пултарат. Вирус төлөрөмөст. Кәҫал кәрлач уйахөнчө Ярославль облаҫөнчө хир ҫыснасөм чирлөнинө 2 хутчен те тупса паләртнә. Пөлтөр төрлө ыраҫсөнчө 12 хутчен регистрациленө.

Инфекци чирлө ҫыснасөнчөн е вилнө ҫыснаран сөлөхө, юн, каяш, апат урлә тата юнашар тәратсан та ермө пултарат. Ку чир ытти ыльахсөмшөн хәрушә мар, ҫынна та ермөст. Сыхланасси ытларах хамәртән килөт. Килти хушма хуҫаләхри тата ҫысна ёрөчөтөсөнө ёслөкөн организацисөнчө питө сыха та асәрханулла пулмалла. Витөсөне хупа тытмалла, ҫыснасөне ирөкө каларма юрамасть. Ыльах витинө аякран килөкөн ханасөне, транспорта көртмөллө мар. Аләк патөнчө ялан дезинфекци материалөсөм пулмалла. Витөне таса тытмалла, стенасөне шуратмалла, вәхәтра дезинфекци тумалла. Ку питө пысак пөлтөрөшлө. Ҫысна ҫурисөне шута илмөллө, классика чуминчөн прививка туса тамалла. Килте ҫысна чирлөрө пулсан ҫийөнчөх ыранти ветеринара пөлтөрмөллө.

Россельхознадзор кәтартәвөсөм тәрәх, юлашки 5 ҫул хушшинчө ҫак чир патшаләха 25 миллиард тенкөлөх сиен күнө. Хамәр тавари хир ҫыснасөне шута илмөллө, ытлашши ёрчөмө памалла мар. Чирө ытларах вөсөм сараҫсө.

Г.ИВАНОВА,

Уйкас Кипекри ветеринари участокөн заведующийө.

Офицерсен урамёнчен

Иркүлөм тәрса Вәрнара ситсе килме хатёр-лентём. Чүречерен сүмәр чашлаттарат. Кәмәл пусаранчак. Юлташсене төл пулайып-ши? Хам үстернө ләсәллә вәрман хушшипе тухна майән сит сав териех вайлине тутат. Ураган төкөт – шалса үкерес пек. Автобус чаранакан ыраңа ситнө төлө шыв тумтир тәрәх юха пуслар. Шоссе хөрринчи сар сынни вёлт! те вёлт! иртекен сәмәл машинәсене чарасшан ала сәклет. Мәнъял Хапәса Нурас өнчен вестерсе сывхаракан автобуса сын туп-тулли. Хат сак ханана – сар сынни лартса кайтәрчө. Пәхатәп та, палланә пек куранат. Пәр ватәр сүл каяллах төл пулманччө-ши? Унтанпа хам та пайтах төнчө касса чупна сав...

КАТАРИ СЫВАХ ЕНТЕШСЕМ

– О-о-о! Полковник юлташ! Александр Семенович! – палласа илтём иккен Сәт Симуңе Саңыккине (ялта аңа саплах-ха савнашкәл ченсе аса илещө). «Вәкәра түрех майракаран сүлса илтём» – ик аллама саркаласа таванәма ытама илещөн хирәс утрім. Кәкәрә тулли орден-медалә тәрәх унран та сүмәр шывә шапартатса тәкәнат.

– Ух! – терө полковник. – Юрат-ха сүлсен айкисемпе хүтлөх вәрман үстернө. Сил вестерсех каят вёл! Иывәсә ут-рава төрөс шутласа каларна. Кам лартна-ши?

Кунашкәл сәмаксене эпә Хапәсен таврашине савранса тухна ханасенчә пәрре мар илтнө.

– Эпир Хапәс шулне сүренө вәхәтра, иртнө өмөрән алламәш сүлсенең, амәр сәнтәләкә яла утма иывәрчө. Ак өнтө пирән чавашем те хәтләхпа илемлөхә анәсри өвөр туя пусларсө, – терө Семенчә. Вәл автобуса малтан хәрарамсемпе ватә сынсене кеме пуләршө. Ура сынчех сәмах малалла тәсәлчө.

– 1954 сүлта эпә Сарә ту хулине сүл тытмә. Совет Сарә валли химиксем хатәрлекен аслә шула кайса кетмә. Аллә саккәрмешөнчә аңа аңсәлә вөрәнсе пөтөртөм.

– Шәпах сав сүлхине эпә Ангельсри аякка вөсөкөн стратегил-

ле авиаци дивизинчә сар хөсмет-өнчә тама тытатмә, – пөлтөртөм эпә. – Эпир, эпипин, Юрий Гагарин космонавтпа Николай Вавилов академик сывләшөпә пәр вәхәтра сывланә...

Александр Семенович тәршшөпөх таса чаваш чөлхипә каласрө. Эп уншан та хөпөртөм. Ара, хәш-пәри ялтан виш-тават сүллә-ха уйрәлсанах «хама хам неснайски» пулса тарат.

Полковник Вәрнарта мана төл урампа сүмән пәрле утма ыйтрө. Ресторана чөнчө. Тав турәм та, хаман та васкамалли сәлтавсем пур-ха, текелөрөм. Сүл – пәр вөслө мар, савранкаласах тарат: төл пулмаләх вәхәтсем каллех тупанкаларсө.

– Отставкәна тухсан яла тавранас кәмәл суралман-и? – ыйтрәм пөринчө.

– Хам паян тесен паян килме хатәр. Түлөк сөмө, катары пәр гарнизонтан теприне кусса йәләхнаскер, тулли тымарпа кәкланса урәх тапранасшан мар. Ялө те, ав, сүркүннехи юр пек, куш үмөнчех сүллен йәшса-пөтсө пырат. Ачаран пөллө урамра икә сүхрәм сүрә утрәм, пәр сынна та төл пулмарәм, сәмах хушаймарәм. Пәрле үснө тәнтәшсем сүк. Юлташсенчә Вафса Кожанов кәна тәрса юлчө. Унан та пәр ури хуларә пулас.

Александр Семенович ашшөне ял-йышра Сәт Симуңе төнө. Сәт пек сөмсө ашә кәмәлләччө. Сынпа ялан вәшаватчө. Сәмахне шушә-ламасәр персе яман. Ватләхөнчө те янк! түрө утса сүрөтчө. Есқөпә аташине, чөлөм йәсәрлантарнине асәрхаман.

Макарычсем виссөн пулнә: Семен, Иван, Марк. Иванә колхозан ныхәсан та вөспөнмен канәс-сәр өсөнчә тармашнә, хәрах аллине вәрсәра хәварнипе ытларах уй хуралөнчө таратчө. Марк Макарович – вөрәннө сын. Учитель. Вәрнара кусса ватмә шулта кәсөн классөне вөрөнтө. Поселокра төл больница хысөнчә Первомайски урамөнчө пурәнәтчө. Вәл сүт сәнтәләкә хытә юратнә. Вәрнар тәрәх-өнчө чи малтан виноград ситөн-тернө. Хай тахсанах пирәнчө сүк пулсан та пүрчө ларыт-ха. Семен Макаровича вәрсәран броньлө хәварнә. Зоя ятлә хөрә пурчө. Есқөпә сүлсөне Вәрнарти типографи-иртерчө. Унпа юнашар Александр Яковлева наборщица, Светлана Широкова лентипистка тәрәш-атчө. Заказсем йышанса пурнәс-ланә, сас паллин-сәмахан пустар-са хасат сәпнә.

Александр Семенович үснө вәрәм мар урамра – пәр вун пилөк хушәләх-ши – кашни килтөн төнө пекех куссан тухна. Вөсөне че-

речөпөх асилтөмөр. Григорий Тикинев полковник вәрсәра сәпәснә. Саратовра пурәнә. Эп пөлекенни, унан шәллөн йәвлөн йәвлө, Василий Александрович, ТУ-22 истребитель-бомбардировщик пилочө пулчө. Пәр таван Василийле Леонид тата Валерий Никитинсем те – авиаторсем. Владимир Иванович Кожиков авиатор Украинәра майорччө, Рафсейре – капитан. Унан тепәр таванә АН-12 самолет-па вөснө. Анатолий Игнатьев Хусантә А.Н.Туполөв академик ячөллө института пөтернө хысән ракетчик, рекетәллә дивизинө Сердюков йышисем салатман пулсан запаса полковник званий-өпә тухатчө. Халь Калининградри заводра аслә менеджер, генераль-най директоран заместителө. Рафсейри заводсенчө тәтәш пулат, Китайрисене кайса сүрөт. Урлә урамри Геннадий Никитин Тинөс-сар Флочөн офицерө, пөррөмөш рангри капитан, атомлә шывай киммипә ишнө, халь Ленинград обласөнчи Ломоносов хулинчө пурәнәт. Ман урамри Виктор Алексеев полковник фармацевт. Куй-бышев хулинчө төппөннө. Геннадий Чернышев – танкист, сарти службине Туркмөнире ирттерчө. Валерий Григорьевичан Тукас урамөнчө суралса үснө йәвлө Марат юлашки вәхәтра туса кәларма пу-ланә (пиллөкмөш поколени) самолетсем сынчө вөсөмө Челябинскра вөрөнөт.

... Сисмен те, Вәрнарти Советски урамә тухрәмәр. Александр Семенович манан ыйтусене тимлөн хуравлама хатәр. Саратоври аслә сар училищине пөтернө хысән аңа, сәмрәк лейтенанта, Кавказ леш енчи сар округне ярасчө. Тбилиси, Ереван сывәх-өнчи гарнизонсенчө должносө уш-шаннә майән пәр сөртөн тепәр сөре кузма тивөт. 1961 сүлтанпа – Хөвәлтүхәс Германире. 1967 сүл-чөн унта Берлин, Бадфрейн-вальд, Бизенталь таврашөнчи гар-низонсенчө пулат, Берлинти пур-те пөлекөн хөмене хәпартма ху-шанат. 1967-мөшөн вөсөнчө аңа Одессәри сар округне кусарасчө. «Утмәлмөш сүлсем маншан кәна мар кәткәсчө, – төсө асилет. –

Мана пәхәннә подразделенисем чикөре НАТО сарөсөмпә куша-ку-шан хирә-хирәсөх тәнә. Хамаран сыхләхә час-часах ученисем ирт-терсө төрөслөттөмөр. Совет Пра-вительстви йышәннипе 1968 сүлхи августан 20-мөшөнчө мотострел-ковай дивизипә Чехословакиө кәмөллө пулчө. Унти Центральной Группәра 1974 сүлхи ноябрьчөн тәтәмәр (Оломоуц, Литомшиель, Градец-Кралово, Високо-Мито ху-лисөнчи гарнизонсем...).

Пәлхавлә тапхәр сөврөлет. Александр Семеновича халыкинчө Вәтам Азири сар округне Кәркәс-тана кусарасчө. Служба Беловед-ское хулинчи гарнизонтә тәсәлат. Каллех канәсәр кунсөмпә сөрсөм. 1979-мөшөнчө хайөн батальонөпә Афганистан төп хулине Кабула ситсө көрет...

1975 сүлта А.Семенов Совет Союзөн маршалө С.Тимошенко ячөпә хисөппөнчө сар академи-не пөтернө. Аңа полкпа пөрлө Це-линоградри гарнизона шанса панә. 1983-мөшөнчө Атәл тәрәхнө, Пен-за обласөнчи Сердобска ку-сарасчө. Сарти службине 1990 сүлта савантә вөслөт. Вун икә сүл гости-ница директорөнчө өслөнө. Халь ЖКХ тытмөн инженерө.

Саплах-ха вәл мана пөчөкрөн йөлтөртө яранма вөрөнтнө асра. Сәмрәкәх салтакла сүрөтчө. «Пөтөм пурнәсәмпә тивөсөм Тә-ван сөршыва сыхласи пулчө», – тет халь. Аңа «За службу Родине» орденпа, Хөрлө Сәлтәр орденөпә, нумай медальпә (сав шутра Гер-манире, Чехословакире панисем пур) наградәланә. Вәл 13 сүл ху-ши Фрунзе, Целиноград, Сердобск хула канашөсен депутатчө пулнә. Семеновсен пәр хөрә, Лариса, на-ука өсчөнө, Пенза патшаләх уни-верситетчөн доцентчө. Тепри, Элла, экономист, Мускавра институт пөтернө. Висө мәнукран пөри, асли, кукашшө сүлөпә пырат, Пен-зәра артиллери институтне вөрөн-сө пөтернө хысән службәра саван-тах юлнә. Сәмрәк лейтенантпа ве-теран-полковник анекдот вярән-чи министра лереллө хүтернө хыс-сән Рафсей сарөнен чанласах йөр-ке пуласса шанасчө.

Вл.СКВОРЦОВ.

Атте сөршывөнчө

Хәвәл хурама

Сирөм сүл пулманччө эп ку өнчө, сирөм сүл... Пәлхәннә кәмәләм ашчике пөсөртсө килчө. Чөрем хәвәртрах та хәвәртрах тапма ты-тәнчө. Ямаш сәрчө сине улахан, чаранса, тавралла пәхрәм. Савра Савалта хөвөл чүхе-нет. Тәвайкинчө вәрман чөрөлөт. Уй-хирте симөс әрша выляса чупат. Сенкер түперө сүр шәнкәрәвө – тары саканса тарат.

Тахсан вәл сакантә чупса сүренө...

– Аван-и, аттем!

Пөчөк хөрөм кушне ялкәштарчө:

– Асатте пире хирәс тухат-и?

– Сүк, тухмасть.

– Вәрсәран вәл халь те килмен-и?

– Килмен.

Яла шура сукмак пәрәнәт. Төн, вәл шәпах сакантан сөрпүнә, аслә төнчөне тухнә? Эпө, төн, ун йөрөпөх пыратп?

Сылтамра, Хөрлө Сыр ку өнчө, пөччөн йывәс күлөпи ларат. Ахәртнех, тахсан-өлөк вәрмантан сөтсө юлнә та, савантанпах уй хуралөнчө пурәнәт.

Хәвәл хурама... Курнә вөт-ха эп аңа, пай-тах курнә! Анчах кунта мар, атте тетрадөн-чө курнә. «Хәвәл хурама» ятлә савви-пөртө аңа каснә-лартнә сакантә пек үкөрнө! Йывәсән келетки чылайранпах вилө пулас. Кәкөнчөн, ача кәмөлөх шәтәкран, сүтә үкет.

Питө нумай хура-шур түснө иккен хура-ма. Высләх сүлсем, вәрсәсем... Чухәнсен кушсүлө Мән сырмаран Савала юхнине, пуян та куштан Хөлип ялышса сөмсөртөн пусмәр-ланине курнә. Ватләхөнчө кәна, уй-хирө трактор көрлөсө тухсан, сав тери хөпөртөнө.

Халь вәл мана йывәр шушаша путарчө. Вөсөмөср хурланат пек хура хурама. Пал-ланә савәсипә патвар йөкөтсөм тавранай-маншан кулянат, сөршывшан мөльюншар йәвл-хөрә хәрәк хурама өмөрне те пурәнәй-маншан вәрсә ылханат...

Ямаш, тавансем! Сөршыв өсө тытәнә пирән ятшан тәрса!

Сапла сырса хәварнә вәл...

Эх, чөртсө таратасчө те хайсем мөншөн сәпәснине тепре халь кәтартасчө! Астәватп: хөсөкчө, лутраччө асатте пүрчө. Чухән пурәнәтчө вәрсәпа юхәннә ял.

НОВЕЛЛАСЕМ

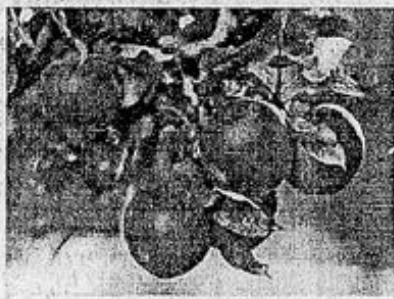
Халь ак – өрөчөпөх кермен сүртсем. Тәрри-сөнчө – кәленчөрен төмөллө – хөвөл йәмә-хат. Хула төслө паянхи Ямаш. Сыннисем хастар. Көрекисем тулхә. Колхозө төрөклө. Ячө те – килөшү, пөрлөшү тенине пөлтөрт. Ял-йышпа пөрлө телей тупнә ман тавансем. Вөсен те сүрт-хуралтә сөлөм. Иван пиччөн – хитре пөрөнөрөн, Пөтөр пиччөн – кирпөч-рен. Илюш та сөнөрөн лартма хатәрлөннө.

Асатте өлөк сөмө сүкшәнах Сөпөре, Харькова ситнө. Вәйлә хул-сүрәмө, көрсө пек сарлака аллисем канәс пөлмен. Анчах телей аңа хүрине те кәтартман.

Телев асаттөсөм Октябрьте сөнөсө илнө. Аңа хүтөлөсө, аттөсөм сөршывшан Аслә вәрс-инчө пуснө хунә. Халәх вөсөне манмасть.

«Манас сүк, манас сүк», тенөн туйәнчө ял варринчи сәлтәрлә паләк.

Кам пулатчө-ши?

Атте килө вярәннө, улттәра чухне хам саруран чупнә мән сырма хөррине, ситсө курассам килчө.

– Сак улмушсисене Ульуш лартнәччө, – терө асанне.

– Пахчара тармашма юрататчө.

Ах, сахал пөлөтөп иккен атте сынчөн!

Асанне, ав, пач сөннине пөлтерчө.

– Пөр, сүлөнчө вәл тата хай төллөн сүре-кен урала шутласа кәларчө. Кайран сана унпа Пөтөр пиччү ярәнтәратчө...

Поэзиө, Сөсөпө хытә юратнә вәл. Хай те ун майлә сырнә. Сәмрәкәх катарә пу-рәнса, учителе тухна. Вәрсәччөн Айкәшра вөрөннисем паян кун та аңа ашшан асәнасчө.

Көнекөсөм, музыка инструменчөсөм туянса тултарнә...

Сара кайиченөх ворошиловла стрелок пулнә. Кайран – финсемпе паттәр сәпәснә. Яшләхө ун икөспми антәлупа хөмлөнсө-сунатласа тәнә.

Мөльюншарән сунса кайнә вөсөм, ман атте пөкөксөм, унран, тен, сөр хут та ытла-рах талантлисөм... Пурәнәс пулсассан, мөн тери хитрөх курәнәтчө-ши паян ман сөршывәм?!

Юлашки кушсүлү

Мучие курсан, асаттөне курнәпа пөрөх туй-әнчө. Хөрлө сухалө витөр ләпкән кулат. Саплах вәр-вар хай, вәшават. Сөклөнсө шә-кәлтатат. Арәмпа икөсөмөре те ыталаса чуп турө, пөчөккинө, ик алла илсө, пуш тәрне сөклөрө. Унтан:

– Виличчөн сирө те куртам ак, – терө те, сөтел сине «касунка» кәларчө. – Ватәлтәм, ачамсөм, эрөх те анми пулчө. Ессөн те пуш пымась, йәлтәх сурана саланат. Асасу-па икөсөмөре патша вәрсә чылай тыларө сав. – Мучи кәштах сыпрө те стаканне сөтел варрине кусарчө. – Ситет, ман норма.

Пахчана тухса лартәмәр.

– Асасуна пытараймарән, – сарта, терөс. Емөрне те макәрнине курманччө, юлашки саманчө ситсөн, кушсүлөсөм шәпәртатса анчөс. «Ульуш тахки килмерө», терө те – куш-не хупрө.

Сак пахчара тахсан-тахсан пулса иртни-не асилтөмөр.

Манман эп мучи сәмахне:

– Асу текөх сук өнтө...

Сапла, каласа пөтерме памарәм эп аңа, кәшкәрсәх хирөслөрөм: «Пур! Пур! вәл!» Вара йөрө-йөрө тухса тартәм...

Вәл каллөх өлөкхиллө каларө:

– Асу вярәннө юлтән, йәвләм. Ан ма-нәр аңа, ятне ан ярәр. Тавтапуш ситсө кур-нәшан.

Хәнаран таврансан сыру илтөмөр – мучие пытарнә... Сүрөнө сөртөнөх үкнө иккен ытараими мучи!

Мәнтәрән, чөрөре тытнине каламасәр кайма пултарайман вәл!

Вөслөнмен төлөк

Пөтөм ял тухнә аттөне асатма. Шкул ачисөм икшөрөн йөрөклөнсө тәнә. Атте малтан вөсөмпә сывпуллашрө, халәх үмөнчө сәмах каларө. Аннө, шәлнө сыртса сассәр йөрөт...

Тапранчө ак сәтан урапа. Эпө, анне майө сине утланәскер, атте өнне чөчөклө шур тутәр вөстөретөп. Вәл ура сине тарат, пирө хирөс икә аллине суллат.

– Ан савран каялла, ан савран! – ятласчө аңа ваттисөм.

– Каялла пәхсан, тавранмасть, төсчө...

Атте кулат. Сәмаххи өнтө илтөнмөст.

Пөчөклөнсө, пөчөклөнсө пырат сәтан урапа, таста, сөртө пөлөт пөрлөшнө сөрте, пацах сухалат.

Кунран кун, сүлран сүл көтөтөп аттөне. Анчах вәл сук та сук. Шырама тухса каятп, сүлтәлп, вунә сүл, сирөм сүл шыратп. Сөре савранатп, аптранипө, сөршывәмри паләксөн вәрманөнчө атте ятне тупма тә-рәшатп... Хушәран катарәх та мар хайнө куратп, анчах патне пырса тухаймастп: ө вут хөмө сөклөнөт пирөн хушәра, ө төпсөр сырма ишөлет.

Сырма лөш өнчө, акә, пөлөтө пөрөнсө тәракан автоматлә атте сассин ахрәмө кәсрө:

– Пыраймас-ха, йәвләм, сак төнчөре сынсийөн пөтиччөн. Куран пуль – Вьетнама васкатп!

Вәранса кайрәм...

Мишө сөр хут курман пуль эп сак төлөкө. Вөсө кәна кәштах ушанат. Мирө хәрәтсә, аста пушар тухат, аттем те савантә васкат.

Вәл саплах сәпәсәт... Ун сәнарө – өмөрөх көрөшүри салтак сәнарө – пөчөкрө-нөх ман чөрене вярнасна. Аттөсен пурнәсө пирөншөн чи хәватлә тусләхпа юрату, чи вәйлә төрөслөхөпә хәюләх тата көрөшүпө сөнтөрү идеалө пулса тәнчө.

Йывәр килнө самантра яланах аттөпө канашлатп. Мөншөн тесөн вәл Таван сөршывшан, Ленин партийөн шанчәклә сал-такө пулнә.

Михаил ВАСИЛЬЕВ.

РЕКЛАМА

ОБЪЯВЛЕНИЯ

РЕКЛАМА

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Тел. 2-52-57

Саламатләр!

Пирән хакларан та хакла, юратна сыннан-мәр – Вәрманкас ял-әнче пурнанкан Надежда Васильевна ЕГОРОВА – мартан 4-мәшәнче хайән сурална кунне палла тават. Чи сывах сыннамара сурална кунә ячәне пөтм чун-чәерен чи

Мартан 2-мәшәнче савна мәшәр, юратна анне, кәмәллә та уса чунла кукамай – Мән Элмен яләнче пурнанкан Любовь Геннадьевна НИКИФОРОВА – 55 сүлхи юбилейне палла тават.

Эпир сак кун ячәне сәр синчи чи ыра та аша сәмахсемпе саламлатпәр. Юратна ан-немөр! Тавах сана, пире ләпка-ләпка үстернәшән, вөрентнәшән, мәшәрлантар-са, телей пиллесе пурнасан анла сүлө сине төрөс-төкел кәларнашән. Кун-сүл урапи ялан тикс сүлла чуптәр сан. Сүтә сән-питүнте хөвөл шевли вылатпәр, пурнасу тулаха та телейлө пултәр, сөтел син-чен сәкар-тавар ан таталтәр, юратна тавансем килсе сүрени-пе кил-сүрт ашанса татәр. Аннесем! Манас сук нихәсан сан ыра кәмәлна, сөпсә аллусен ачашлахне, аша ытамна. Эпир санпа мухтанатпәр, эс пурришән чунтан саванатпәр.

Мәшәр, хәрәсем, кәрүшәсем, мәнукәсем тата сывах таванәсем.

Юратна мәшәра, аттене, асаттене, мән асаттене, кукашине, мән кукашине, хунәма, хәтана – Утар яләнче пурнанкан Леонид Моисеевич МАЙОРОВА – сурална кун ячәне саламлатпәр. Ырлаха-сывлаха, вай-хават сунатпәр. 100 сүла ситме сәнетпәр.

Ан чирле, ан ватал нихәсан, Пул хавасла, кәмәллә ялан. Ёмөр саккийә пултәр сарлака. Ёмөт-шухашу та пултәр малалла.

Мәшәр, хәрәсем, ывәләсем, кәрүшәсем, кинәсем, 30 мәнукә, 25 кәсән мәнукә,

сөпсә те ыра сәмахсемпе саламлатпәр. Пур-насра яланах сиреп чунла, ыра та аша кә-мәллә пулла, сөмәе ашшине упраса пыма ыр-лаха-сывлаха, сәлкус таппиллө вай-хал, ирхи сывлапек сүтә телей, савәк кәмәл тата сәмәл мар әсрә аңасу сунатпәр. Ёмөтүсем яланах пурнасланса пыччәр. Эсә сүт тәнчере пирәншән чи хакли, чи сываххи, сөмәе төрөкә.

Куллен тәнче илемәпе Телей курса сөс эсә пурән. Ут вәрәм ёмөр сүлөпе, Ху ялан сәп-самрак курән. Пул телейлө те хавасла, Турә патәр сывлаха. Ыра, аша, тараватла Чунупа савсам пире.

Мәшәр, хәрә, ывәлә, ашәпе амәшә, йәмәкәсен, Яковлевсен сөмәисем, таванәсем.

ТРЕБУЮТСЯ

2991. Компания «Отличные окна» проводит набор офис-менеджеров для работы в п.Вурнары. З/п от 10000 руб. Резюме на эл.адрес: IBRESIOKNA@mail.ru.

3092. Набираем персонал. З/п сдельная, гр. свободный. Т. 89196691449.

ВУРНАРСКОМУ РАЙПО на постоянную работу требуются продавцы для работы в деревнях Чирш-Мураты и Старые Шорданы. Зарплата достойная и своевременная. Т.: 2-54-07, 2-55-21.

Транспортной организации для работы в г.Москва и Московской области ТРЕБУЮТСЯ водители категории «В» на 8-местные микроавтобусы и легковые а/м, водители категории «В», «С», «Д» на 13, 15, 18 и 49 мест. а/м марки «Газель», Форд, Мерседес. Требования: опыт работы от 2-х лет, ответственность. З/п высокая, вахта, проживание на первое время предоставляется. Т.: 89176515538, 89150912187.

ООО «Выбор» ТРЕБУЮТСЯ продавцы в продуктовый магазин. Т. 8(83537) 2-51-20, 89278618953.

3363. Бригада плотников, тракторист. Т. 89603134127.

3350. Сиделка для мужчины, 80 лет, (д.Алнеры). Возможно с проживанием. Т. 89603062817.

На основании протокола заседания Градостроительного Совета и развития общественной инфраструктуры Вурнарского района Чувашской Республики от 12 февраля 2013 г. администрация Вурнарского района Чувашской Республики сообщает о намерении предоставить в аренду земельный участок, расположенный по адресу: Чувашская Республика-Чувашия, Вурнарский район, п.п.Вурнары, пер.Северный (за домом № 2 по пер.Северный), для строительства многоквартирного жилого дома.

Замечания и предложения граждан, проживающих в пределах территориальных зон, в границах которых расположен указанный земельный участок, иных заинтересованных лиц по вопросу строительства на данном земельном участке многоквартирного жилого дома принимаются в администрации Вурнарского района Чувашской Республики в отделе экономики и имущественных отношений (кабинет № 110) в течение 30 дней со дня опубликования объявления.

Администрация Вурнарского района планирует предоставить в аренду следующие земельные участки:

Кадастровый номер земельного участка (категория земель)	Месторасположение земельного участка: Чувашская Республика, Вурнарский район	Площадь з/у, кв.м	Целевое назначение	Срок аренды
21:09:190103:403 (земли нас. пунктов)	с/пос Алгазинское, д.Айгиши, ул.Южная	6	Для содержания погребов	на 10 лет
21:09:280107:600 (земли нас. пунктов) п. Вурнары, ул.Владимирская		242	Для содержания хоз. построек	на 15 лет

Администрация Вурнарского района предоставляет в аренду земельные участки из земель сельскохозяйственного назначения, сроком на 49 (сорок девять) лет:

- с кадастровым №21:09:180107:251, общей площадью 8649 кв.м., расположенный по адресу: Чувашская Республика-Чувашия, р-н Вурнарский, с/пос Алнарское, для сельскохозяйственного производства;

РАБОТА в Москве и МО:

фасовщицы, упаковщицы, грузчики, комплектовщицы. Жилье, питание, транспорт – БЕСПЛАТНО. Вахта: 20, 30, 45 дней. З/п: от 27 000 (своевременная). Тел.: 8(8352)36-03-32, 36-42-92.

СНИМУ

3279. или возьму в аренду помещение, до 50 м². Т. 88352672137.

3340. Семья снимет кв-ру. Своевременную оплату, порядок гарантируем. Т. 89196513852.

КУПЛЮ

3231. Овец, ягнят, баранов. Т. 89603033442.

3311. Кв-ру в с.Калинино. Т. 89176783668.

3343. Ёне туятатп. Т. 89063803480.

3387. Аккумуляторы, вышедшие из строя. Дорого. Т. 89196532521.

3376. Пшеницу, ячмень в большом количестве, с доставкой. Расчет на месте. Т. 89053452953.

3375. Пух, перо новые. Старые подушки, перины. Производим обмен на постельные принадлежности. С выездом на дом. Т.: 89603038564, 89613202091.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ

короткие сроки изготовления качественно, недорого Т. 8-917-659-47-01.

скидки до 30%

Внимание: АКЦИЯ!

Уважаемые жители пос.Вурнары! ООО «Телеком ЛТД» в период с 1 марта по 31 декабря 2013 года предлагает Вам подключиться к услугам КАБЕЛЬНОГО ТЕЛЕВИДЕНИЯ на ВЫГОДНЫХ УСЛОВИЯХ:

- подключение (перекключение) к сетям кабельного телевидения БЕСПЛАТНО (оплачивается только стоимость материалов по себестоимости. Для жителей частного сектора стоимость определяется действующими тарифами);
- стоимость услуги кабельного телевидения в месяц – 50% от установленного тарифа (80 руб.). В настоящий момент в сети транслируется 39 телеканалов.

Ваши заявки можно подать по телефону 8(83537)25896 или по адресу: п. Вурнары, пер. Северный, дом 4, подъезд 1.

РАБОТА в МОСКВЕ! Производство мороженого.

Требуются муж. и жен., без о/р, 20-50 лет, гр. РФ. Вахта 30/15 дней. З/п до 30 000 руб. Тел.: 8-906-132-59-35.

ПРОДАЮ

Фольксваген-транспортёр, 1998 г.в., цв. белый, кол-во мест 6+1, или МЕНЯЮ на легковую а/м с доплатой. Т. 89278467096.

2808. Шпалы. Доставка. Т. 89053454776.

2830. 3-хком. кв., ул.А.Иванова, 38, 2/5, не угловая, колонка. Т.: 89176640515, 89150370113.

3040. Колодезные кольца. Т. 89278433007.

3040. Кирпичи всех марок, керамзитные блоки, гравмассу, шифер, песок, цемент. Т. 89278433007.

3124. 3-хком. кв. Т. 89373701771.

3152. Бревенчатый дом с газ. отопл., 53 м², зем. уч. 11 соток. Т. 89279903021.

3182. 1-ком.кв. по ул. Ж. Илюкина, 44, 5 этаж. Т. 89033588550.

3190. А/м ВАЗ - 2170, Приора, 2008 г.в., цв.черный. А/м «Шевроле Блейзер», 1997 г.в. Т.89196668322.

3195. 2-хкомн.кв. в с.Калинино, 47 кв.м. Т.89876663401.

3306. 2-хком. кв., 43,5 м², в центре. Т. 89176507105.

3309. Семена картоф. Жуковский ранний, элита; овса. Т. 89279976887.

Коллектив Вурнарского райпо сердечно поздравляет САЛИХОВА Иршата Фуатовича и УТКИНУ Нину Васильевну с юбилеем. Годам ушедшим не вернуться, И люди неспроста грустят. Вот не успели оглянуться, А за плечами – 75.

Иепрес район хасат редакцийе чавашларан ырасла кусаракан филолога вахатлаха есе йышанат. Тел. 89278408900.

ПРИГЛАШЕНИЕ
7 марта в 11:00
Ждем Вас на торжественное открытие аптеки по адресу: ул. Сеспеля, д. 15 тел.: 22-88-67

В ПРОГРАММЕ:
ВЕСЕЛЫЕ ИГРЫ И КОНКУРСЫ для ВАС и ВАШИХ ДЕТЕЙ!
РОЗЫГРЫШ ПОДАРОКОВ (тонометры, витамины и многое другое) при покупке от 300 руб. 6 и 7 марта.

Вновь открывшийся магазин «Бакалея мешочек» (тер-рия рынка «Шанс») ПРИГЛАШАЕТ посетителей за покупками. В ассортименте: корма для с/х животных и продукты по низким ценам. Т.: 89053452953, 89053420588.

8 марта, в пятницу, с 9 до 10 часов в аптеке № 26 по адресу п.Вурнары, ул.Матросова, 8, СОСТОИТСЯ ПРОДАЖА СЛУХОВЫХ АППАРАТОВ.

Заушные: 5,6,9 тыс.р.; карманные Ритм: 6 тыс. р.; цифровые: 12 тыс.р. Возможен выезд на дом.Тел. 89127235188 Товар сертифицирован.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОДАЕТ ПОСТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКТЫ: 1,5, 2-хсп., семейные, ЕВРО, детские, для новорожденных. Принимает заказы на пошив для учреждений здравоохранения, детских садов, домов отдыха, гостиниц. Адрес: п.Вурнары, ул.Советская, 33. Т. 2-69-93.

3325. Нетель. Отел в апреле (д.Киберли). Т. 89373753784.

3332. А/м ВАЗ-2110, 2003 г.в. Т. 89176640097.

Свиней на убой живым весом по 75 руб/кг. Т.: 89613458005, 89053463110.

3296. 3-хком. кв.+ гараж с погребом и сарай. Т.: 89373908317, 89053417340.

3251. Трактор с прицепом. Новые улы. Т. 89051974591.

3353. Недостр. дом, зем. уч. 9 соток, в п.Вурнары, 670 т.р. Т. 89626001196.

3357. Сено в рулонах, люцерна, 500 р. Самовывоз. Т. 89278626617.

3363. Доски (березовые, хвойные, осиновые), дрова, срубы банные из зимней хвой. Т. 89603134127.

3370. Кирпичи, цемент, шифер, гравмассу, керамзит, бой кирпича. Т. 89030664057.

3371. 3-хмес. теленка. Т. 89603101475.

2-хком. кв., ул.Комсомольская, д.3. Т. 89050286461.

3373. Трактор МТЗ-82, пресс Киргизстан, плуг 3-х корп., сеноворошилку, БДТ-3. Т. 89613458343.

3372. Прицепы мотоблока, минитрактора, л/а. Т. 89053444735.

Новую стиральную машину «Indesit». Т. 89278470749.

Районная организация инвалидов 4 марта ПРОВОДИТ УЧЕБУ с инвалидами района по лечебной физкультуре с участием специалиста из Чебоксар. Приглашаем в районную детскую библиотеку (ул.Ленина,54) к 11 часам.

КОМПАНИЯ «ОТЛИЧНЫЕ ОКНА» рада приветствовать жителей п.Вурнары и Вурнарского района. ПРЕДЛАГАЕТ качественную, надежную продукцию SCHOCO. В нашем магазине вы можете приобрести окна, двери, витражи и комплектующие для монтажа. Наш офис продаж находится по адресу: п.Вурнары, ул.К.Маркса, 46, (напротив рынка «Шанс»). Т. 89373949194.

ФИЛИАЛ «ВУРНАРЫМЕЖРАЙГАЗ» ОАО «ЧУВАШСЕТЬГАЗ» ПРИНИМАЕТ НА РАБОТУ слесарей по эксплуатации и ремонту газового оборудования. Ответственным и дисциплинированным предоставит возможность обучения и повышения квалификации на особых условиях. Обращаться в администрацию Вурнарского газового участка лично. Справки по телефону 2-64-11.

УСЛУГИ

2758. Ремонт ТВ на дому. Гарантия 2 месяца. Т. 89063838087.

3093. Спутниковое цифровое телевидение высокой четкости FULL HD триколор – 7300 руб., телекарта – 3000 руб. Т. 89063852930.

2979. Ремонт стиральных машин. Т. 89373779125.

3070. Продажа, обслуживание и обновление 1 «С» программ. Т. 89876624340.

3250. Аргонная сварка (алюминий, нержавеющая, чугун). Ремонт дисков, радиаторов, картеров и др. Т. 89051999579.

3251. Изготовление наружной рекламы: вывески, световые короба (объемные буквы), таблички, инф. стенды и др. Т. 89276688357.

3255. Продажа, установка спутниковых антенн, видеонаблюдение. Т. 89063880600.

3232. Реставрация подушек, перин. Т. 89278421024.

3369. Тонировка стекол. Т. 89373863858.

3386. Регистрация выдела зем. доли в натуре. Т. 89623215374.

3362. Электромонтаж. Т. 89523106947.

3356. Все виды строительных услуг: кровля, отделка, электрика, сантехника. Т. 89063838849.